

MASSIVA TEGELUGNAR

MILJÖVÄNLIGA VEDELDADE STENUGNAR
MED REN FÖRBRÄNNING

Staffan Björklunds Teaters ekologiskt inredda teaterverkstad i Hög värms sedan 1991 av en vedeldad stenugn. Ugnstypen härstammar från Finland, och kallas massugn eller massiv tegelugn för sin förmåga att under lång tid lagra värme i sin stora stenmassa. Tack vare att massugnen tillåter hög förbränningstemperatur åstadkommes en ren förbränning, vilket medför starkt reducerat utsläpp av oönskade ämnen till luft och natur, ugnstypen är en ekologiskt försvarbar hantverksprodukt med hög komfort.

1995 byggde arkitekt Flemming Abrahamsson, som även står bakom det ekologiska inspirationshuset Solstället i Pegasus Trädgård, en massugn i familjen Björklunds hem, där ugnsvärme nu ersatt den tidigare eluppvärmningen. Här beskrivs de båda ugnarna som kan beses i samband med teaterns ekologiska arrangemang i Teaterträdgården Pegasus Trädgård i Hög.

Massugnen i vår Teaterverkstad i Hög byggdes 1991. Den är lite större än den runda ugnen i vårt hem, kärnan är av eldfast tegel. Som ses är skorstenen relativt stor, den innehåller två rökkanaler, den ena betjänar massugnen, den andra en gjutjärnskaamin som kan anas till vänster om skorstenen, och som vi eldar i när vi vistas tillfälligt i verkstaden.

Här behövs kaminen som komplement, massugnen avger ju sin värme först när hela stenmassan värmts upp. Vid längre arbetsperioder i verkstaden eldar vi kontinuerligt i massugnen. Bakugnen som ses över eldstadsluckan använder vi flitigt.

Ugnen ger oss även varmt vatten! I ett utrymme mellan massugnens eldfasta kärna och det yttre tegellagret ligger en 30 m lång vattenfylld slang. När ugnsvärmen värmt vattnet till 60° startar en pump och sänder det varma vattnet till en varmvattenberedare, som ger oss varmt disk- och tvättvatten. Från varmvattenberedaren pumpas det varma vattnet vidare till teaterverkstadens mulltoalett, där värme avges. På så sätt får vi en fin förmultningsprocess i mulltoaletten.

I en villa kunde vattnet även sänts i en slinga under golvet för en golvyta med behaglig temperatur. I systemet ingår också en solfångare på taket. Den ger solvärmde vatten till beredaren och mulltoaletten under sommarhalvåret då vi inte eldar i massugnen. Systemet i verkstaden har väckt stort intresse under alla våra teater- och ekologiarrangemang i teaterverkstaden, och stått modell för liknande anläggningar runt om i Skåne.

Vedeldning innebär nyttjande av en förnybar energiresurs. Trä är ju egentligen genom fotosyntesen lagrad solenergi, och träet är koldioxidneutralt. I konventionella ugnstyper blir som regel förbränningen ofullständig. Följdverkningarna blir för stora mängder dioxiner och tjärämnen - polycykliska aromatiska kolväten - i vår luft, och rester av tungmetaller i vår natur. I en massiv tegelugn kan man tack vare möjligheten till hög förbränningstemperatur, 900°, uppnå ren och fullständig förbränning, och utnyttja vedens hela energiinnehåll. En miljövänlig lättskött ugn med vacker design och hög komfort!

SE HUR MAN BYGGER EN MASSIV TEGELUGN I FAKTABLADET: **BYGG EN MASSUGN.**

STAFFAN BJÖRKLUNDS TEATER

